

Czy nadchodzi nowe?

Witold Mikołajczyk

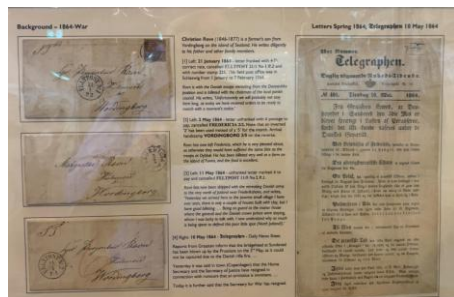
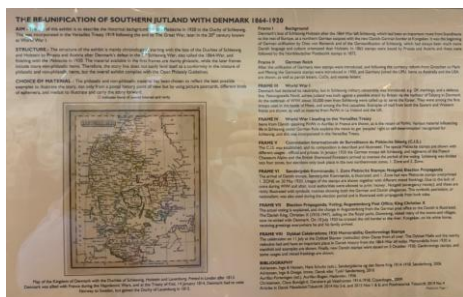
Wiele dzieje się wokół klasy filatelistyki otwartej. Pojawiają się prezentacje, szkolenia i to, co cieszy najbardziej, kolejne ekspozycje na polskich wystawach.

W ramach przygotowań do wystawy IBRA 2023 w Essen, niemiecki związek BDPH, pod hasłem „Fit4IBRA“ zorganizowało 11 seminariów online na różne tematy filatelistyki [1]. Wśród nich było seminarium prowadzone przez Ive Mouritsen „Nowa, ekscytująca klasa z niezliczonymi możliwościami”. Niestety to jedyne seminarium, które nie zostało udostępnione do późniejszego pobrania z Internetu. Wszystkie pozostałe są dostępne dla zainteresowanych na platformie YouTube lub w formie prezentacji w PDF.

Z kolei na wystawie IBRA 2023, w ramach rozlicznych seminariów, Birthe King przedstawiła prezentację pt. „Znaczenie materiałów niefilatelistycznych w klasie filatelistyki otwartej” (The Importance of Non-Philatelic Material in an Open Philately Exhibit). Również ta prezentacja nie jest dostępna w żadnym kanale dystrybucyjnym. Zainteresowani mogą sięgnąć do prezentacji B. King, która była prezentowana na wystawie Hunfilex 2022 [2].

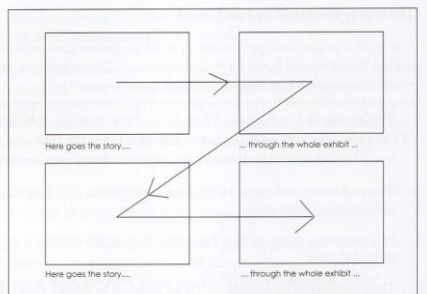
Obie Panie są autorkami ekspozycji w klasie filatelistyki otwartej i to ze sporymi sukcesami. Ekspozycja 8-ekranowa „Ponowne zjednoczenie południowej Jutlandii z Danią w latach 1864-1930” (The Re-Unification of Southern Jutland with Denmark 1864-1930) B. King był prezentowany na wystawie IBRA 2023.

To co przykuło moją uwagę w prezentacji I. Mouritsen, w której prezentowała wybrane karty ze swojego ekspozycji oraz ekspozycji B. King, to przyjęty system, wzór opisów walorów umieszczonych na kartach ekspozycji.

Ponieważ dysponuję zdjęciami fragmentów eksponatu p. King z wystawy IBRA 2023, przedstawiam wybrane karty. Na kartach eksponatu opisy są numerowane i odpowiadają kolejności walorów na karcie z dodatkowym określeniem: prawy/lewy, górny narożnik; lewy/prawy, dolny, powyżej/poniżej; po prawej/po lewej. W eksponacie 5-ekranowym, który był prezentowany na wystawie Hunfilex 2022 przez B. King, w opisach nie był stosowany jeszcze ten sposób numeracji [3]. Mamy, zatem nowość stosowaną w opisach na kartach eksponatów. Czy ten rodzaj się upowszechni, trudno powiedzieć.

Dotychczas prezentacja materiału umieszczonego w eksponacie, jak i narracja na kartach większych niż A4, jest prowadzona od lewej do prawej górą karty i schodzi do lewego dołu, kończąc na prawym dole. Obok schemat prowadzenia narracji [4].

Zapewne najbliższe wystawy będą świadczyć, czy rodzące się nowości w opracowaniu kart eksponatu m.in. klasy filatelistyki otwartej są akceptowalne? A może ów pomysł zostanie wypróbowany w innych klasach wystawienniczych?

Dla chętnych zgłębienia materii postrzegania, warto poszperać w literaturze dotyczącej różnorodnych teorii widzenia – odbioru sztuki przez człowieka. Można sięgnąć do pracy Władysława Strzemińskiego, twórcy polskiej awangardy [5] czy abstrakcjonisty Wasilija Kandinskiego [6]. Ta ostatnia pozycja jest zwana „Biblią plastyków”. Analiza punktu, różnego rodzaju linii – prostych, łamanych, zygzakowatych, falistych i kształtów przeprowadzona przez Kandinskiego wskazuje na emocje, ich poziom oddziaływania na odbiór sztuki. A co to ma wspólnego z klasą otwartą? Jak jednym z elementów oceny eksponatu jest ogólne wrażenie, to warto mieć świadomość, iż konstrukcja karty, ekranu jest poddawana emocjom. Kandinsky uważa, iż najbardziej dynamiczną ze wszelkich figur jest trójkąt, gdyż składa się z kątów ostrych, przez co jest pełen napięcia. Kwadrat i prostokąt są figurami najbardziej zrównoważonymi, bowiem w nich równoważy się pion z poziomem. Z kolei koło jest statyczne, pozbawione wewnętrznej dynamiki, po prostu nudne. Na uwagę zasługuje też monumentalne, wielokrotnie wznawiane opracowanie Rudolfa Arnheima, Sztuka i percepcja wzrokowa [7].

[1] lista seminarium jest dostępna pod linkiem <https://www.bdpd.de/index.php?id=85>.

[2] <https://www.dropbox.com/s/mogf33i5kttqccj/FEPA%20Seminar%20HUNFILEX2022%20Open%20Philately.pdf?dl=0> – dostęp 07.07. 2023.

[3] porównaj karty eksponatu umieszczone w prezentacji z przypisu 2.

[4] Seija Ritta Laakso, Collecting & exhibiting Picture postcards, Riga 2012.

[5] Strzemiński Wł., Teoria widzenia, Kraków 1958.

[6] Kandinsky W., Punkt i linia a płaszczyzna, Warszawa 1986.

[7] Arnheim R., Sztuka i percepcja wzrokowa: psychologia twórczego oka, W-wa 1978.